

JAARVERSLAG

2019

MUSEUM **de**
VOOR **de**

over

jou + mij

hier + nu

in

EEN WOORD VOORAF

Inhoudsopgave

Een woord vooraf
Bericht van de Raad van Toezicht

- 1 Nieuw museum
- 2 Tentoonstellingen
- 3 Publieksactiviteiten en ontvangsten
- 4 Educatie
- 5 Partners
- 6 Deelname bijeenkomsten
- 7 Collectie
- 8 Marketing en communicatie
- 9 Organisatie
- 10 Financiën

Museum De Voorde komt voort uit Stadsmuseum Zoetermeer dat in zijn dertigjarige bestaan tentoonstellingen maakte over het leven in Zoetermeer vanuit verschillende perspectieven. In 2016 deed zich een kans voor om het museum naar een hoger plan te tillen. Dit kwam door het beschikbaar komen van een grotere ruimte in Zoetermeer en door de bereidheid en ambitie van de gemeente om Stadsmuseum Zoetermeer opnieuw uit te vinden en te herpositioneren. Dit is de basis van Museum De Voorde, een museum over jou en mij, hier en nu. Over verschillen en overeenkomsten tussen mensen.

Op 12 april 2019 opende het museum de deuren voor maar liefst 230 genodigden die uit alle hoeken van het land deze vrolijke gebeurtenis met ons kwamen vieren. De opening werd verricht door wethouder Kunst & Cultuur, Robin Paalvast en eregast zangeres Anita Doth, bekend van 2Unlimited, wiens korset in de openingstentoonstelling 'Dit zijn wij!' pronkt. Ook documentairemaker Sunny Bergman was uitgenodigd om met onze gasten een experiment uit te voeren. De muzikale ondersteuning werd verzorgd door het Ebony Ensemble in samenwerking met rapper Eren Erol Cenqiz en solist Judi Haynes Smart. Op de lichtgevende dansvloer in de tentoonstelling werd die avond uitbundig gedanst.

De dagen die volgden stonden in het teken van een uitgebreid openingsfestival voor publiek. Er kwamen diverse muziekvoorstellingen, dansoptredens, make-overs en workshops voorbij. Voor zowel het museumteam als bezoekers was het genieten geblazen.

De basis van Museum De Voorde is goed. De tentoonstellingen zijn aantrekkelijk en de publieksactiviteiten worden goed bezocht. De verblijfsduur is gemiddeld zo'n anderhalf à twee uur. Onze bezoekers tonen zich enthousiast en complimenteren ons in het gastenboek. Veel basisscholen weten het museum te vinden. Ook de locatie in het Stadshart is goed en er is een enthousiast en loyaal vrijwilligerteam.

De medewerkers hebben er veel zin in om van het museum in de komende jaren een succes te maken en om veel bezoekers te verwelkomen, maatschappelijk relevant te zijn, mensen met elkaar te verbinden en daarmee een bijdrage te leveren aan cohesie in de stad.

Sabine Huls, directeur-bestuurder Museum De Voorde

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Het jaar 2019 stond volledig in het teken van verandering en vernieuwing. Op 12 april werd het nieuwe Museum De Voorde geopend, en daarmee begonnen we aan een nieuw concept, op een nieuwe locatie met nieuwe teamleden. Ook de samenstelling van de Raad van Toezicht (RvT) veranderde. De komst van Jan van den Berg in april 2019, met zijn financiële competenties, zijn wortels in Zoetermeer en zijn uitstekende ondernemersnetwerk was noodzakelijk om alle taken en verantwoordelijkheden die gepaard gaan met het nieuwe museum goed uit te voeren. De RvT bestaat nu officieel uit zes leden, maar door de langdurige ziekte van Johan Burger betekent dit in praktijk dat alle taken onder vijf leden worden verdeeld.

De Raad kwam in 2019 vijf keer bij elkaar in reguliere vergaderingen. Daarnaast heeft er drie maal extra overleg plaatsgevonden met de directeur-bestuurder en een afvaardiging van de RvT om alle ontwikkelingen die samenhangen met een nieuwe opening goed te kunnen volgen. Ook is er een bijeenkomst geweest met de volledige RvT, directeur-bestuurder en de wethouder. Coaching en advies sessies werden gedurende het jaar naar behoefte van de directeur-bestuurder ingepland. Een officieel afstemmingsgesprek en een beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder vonden in 2019 plaats en de tijdelijke aanstelling van de directeur is omgezet in een vast contract.

De RvT heeft, onder leiding van een moderator van Cultuur + Ondernemen, twee dagdelen besteed aan eigen educatie, waarvan een met directeur-bestuurder. De taken en verantwoordelijkheden zijn besproken en (opnieuw) toegewezen en een aangepaste jaarkalender is vastgelegd.

2019 was geen makkelijk jaar. De start van het jaar was volledig gericht op het tijdig opengaan van het museum, waarmee alle niet urgente zaken bewust werden uitgesteld tot na april. Het coachen van de directeur-bestuurder op financiële structuur en organisatie/personeel gebied vroeg extra aandacht, waardoor toezichhoudende taken pas in de 2e helft van 2019 echt zijn opgepakt. Eind augustus werd duidelijk dat de beoogde bezoekersaantallen niet zouden worden gerealiseerd en het resultaat niet zou worden behaald. Het museum zit nog midden in de transitie en presteert nog onvoldoende op marketing en communicatie om de Zoetermeerder mee te nemen naar de nieuwe locatie.

Daarnaast blijken de bouwwerkzaamheden in en rondom het museum (en afspraken daaromtrent) zeer verstorend voor de operatie en vindbaarheid.

Bij de opstelling van het budget voor 2020 is veelvuldig overleg geweest met de directeur-bestuurder, maar het verzoek tot extra subsidie van de gemeente is niet ingewilligd. Een gewijzigd budget en verbeterplan is in gezamenlijk overleg tot stand gekomen en in december 2019 ingediend.

Terugkijkend constateert de RvT dat door de focus op een tijdige opening van het museum en door de personele wisselingen binnen het team het lastig was om haar contoleren-de taak goed uit te oefenen. Pas in mei 2019 is het financieel rapportagesysteem vastgesteld. Het vertrouwen in de juistheid van de rapportage moest groeien. De overgang op 1 januari 2020 naar een nieuw administratiesysteem en het aanstellen van een nieuwe boekhouder zullen in 2020 duidelijk verbetering bieden om de financiële voortgang te bewaken. Met het verbeterplan is er ook een goede basis gelegd om maandelijks geplande en gerealiseerde business doelstellingen te evalueren, waardoor tijdigere bijsturing plaats kan vinden.

De RvT heeft er vertrouwen in dat het concept van *verbinding* van De Voorde succesvol zal zijn, maar voorziet risico in de tijd die het museum krijgt om te bewijzen dat het een belangrijke rol heeft te vervullen in het verbeteren van de samenhang in de stad Zoetermeer. Voor 2020 zien wij een risico in het behoud van vertrouwen van de gemeente. Daarom zullen wij naast door het museum georganiseerde activiteiten voor ambtenaren en gemeenteraadsleden als RvT proactief contact zoeken met de wethouder om de voortgang te bespreken.

De RvT is zich ook bewust van het operationeel risico en zal in 2020 zorg dragen voor een goede bewaking van de gerealiseerde resultaten in vergelijking met het verbeterplan.

Tot slot wil de RvT haar waardering uitspreken over de enorme inzet en betrokkenheid van alle medewerkers en vrijwilligers bij de totstandkoming van het nieuwe Museum De Voorde. Het zijn de mensen die van dit museum een succes gaan maken.

1| NIEUW MUSEUM

Een nieuw museum met een vernieuwend concept, een nieuwe naam, op een nieuwe plek, met een nieuwe missie en visie. Geen makkelijke opgave voor een klein museum-team met deels nieuwe medewerkers en deels oudgedienden die nog niet goed op elkaar ingewerkt waren. In een race tegen de klok omdat het museum hoe dan ook open moest op 12 april 2019. En dat lukte.

Nieuw concept

Museum De Voorde ligt in hartje Zoetermeer en gaat over verbinding maken met jezelf, je burens, de mensen in de straat, de wijk en de stad. Het materieel en immaterieel cultureel erfgoed van de mensen in onze directe omgeving is leidraad. Niet voor niets is onze slogan: Museum De Voorde – over jou en mij, hier en nu.

Nieuwe naam

Dit concept is vanuit de geschiedenis en geografische ligging van Zoetermeer bekeken. De bewoning van Zoetermeer is ontstaan aan de rand van de veenontginning in de buurt van het Soetermeerse meer. Als gevolg van de veenontginning ontstonden grote waterpartijen. Door de waterpartijen liepen zogenaamde voordes. Een voorde is een doorwaadbare plaats, meestal door water (Coevorden) of duinen (Zandvoort). Ook is het een begaanbare strook door veen. Een voorde verbindt.

Zoetermeer

Onze thuisbasis is Zoetermeer. En dat is niet voor niets. In de jaren 60 werd het dorp Zoetermeer aangewezen als groeikern van Den Haag. En de mensen kwamen. Van de tien inwoners waren er negen nieuw. De oudste groeis-tad van Nederland heeft nu ruim 125.000 inwoners met evenveel meningen, inzichten en overtuigingen. Kennen zij elkaars verhaal? Wat nemen ze mee vanuit hun eigen achtergrond, overtuiging of generatie?

Verbinding zien wij als een basisvoorwaarde voor persoonlijke groei en betrokkenheid in je omgeving of in een groep. Museum De Voorde laat je nadenken over dit begrip, maar stimuleert je ook in verbinding te zijn met jezelf, anderen en de stad. Zo ontstaat sterkere onderlinge samenhang en begrip.

Nieuwe missie

Museum De Voorde laat op een verrassende en spraakmakende manier ervaren wie we zijn en waarom we de keuzes maken die we maken. Door dit inzichtelijk te maken, verbinden we mensen en dragen we bij aan meer begrip voor elkaar. Wij zijn er voor iedereen. We richten ons op een breed, sociaal en cultureel divers publiek, zowel binnen als buiten Zoetermeer.

VOOR EEN MEER BEGRIPVOLLE SAMENLEVING

Museum De Voorde is het eerste museum in Nederland dat volledig is gewijd aan het verbinden van mensen voor een meer begripvolle samenleving. We doen dit met de Collectie Populair Design als basis, een collectie die symbool staat voor de veelkleurigheid van mensen en hun dagelijks leven. Wij onderzoeken en tonen voorkeuren en smaakuitingen, waarmee mensen willen laten zien wie ze zijn, waar ze voor staan en tot welke groep ze willen behoren. Wij dagen bezoekers uit om in de huid van anderen te kruipen en te ervaren dat er meer is dan ons bindt dan dat ons scheidt.

MATERIEEL EN IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGUOD

Museum De Voorde bewaart, onderzoekt en presenteert het materieel en immaterieel cultureel erfgoed van het dagelijks leven. Het museum koppelt populaire lage cultuur aan hoge cultuur en verbindt het heden aan het verleden. Museum De Voorde levert een bijdrage aan het culturele klimaat van Zoetermeer met een variëteit aan bijzondere tentoonstellingen om hiermee de vraag naar cultuur te stimuleren en de stad Zoetermeer leuker, mooier en spannender te maken.

Nieuwe visie

De samenleving verandert permanent. Dat doet zij sinds mensenheugenis. Museum De Voorde presenteert deze transitie interactief en duidt de overeenkomsten, verschillen en veranderingen in de maatschappij. De bezoeker leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen.

In deze geglobaliseerde samenleving voelen mensen zich ontheemd: ze weten hoe ze individu moeten zijn, maar voelen een gebrek aan samenhang en verwantschap met anderen. Iedereen moet zich op eigen wijze tot veranderingen en tot anderen verhouden. Museum De Voorde wil daarbij helpen. Niet door makkelijke antwoorden te formuleren, maar door inzicht te bieden in wat er om ons heen gebeurt: door het heden met het verleden te verbinden en context te geven aan 'jou, mij en de wereld om ons heen'. Door meer begrip te kweken voor anderen en jezelf, levert het museum een bijdrage aan sociale cohesie en aan een meer begripvolle samenleving.

De kernwaarden zijn:

***inclusief, participatief,
persoonlijk en dichtbij***

Publieksbereik in de eerste 8,5 maanden na de opening

Museum De Voorde wil mensen op een verrassende en spraakmakende manier laten ervaren wie ze zijn en waarom ze de keuzes maken die ze maken. Door hier inzicht in te geven, verbindt het museum mensen en draagt het bij aan meer begrip voor elkaar. Dit gebeurt door tentoonstellingen, educatie voor scholieren, publieksactiviteiten voor families en andere groepen en met programma's voor de zakelijke markt. In totaal heeft het museum in 8,5 maand **11.772** bezoekers weten te bereiken, waarvan **4331** leerlingen in schoolverband en **2.975** Museumkaarthouders. De ambitie van Museum De Voorde is om in de toekomst 25.000 bezoekers per jaar te trekken. Dit aantal is haalbaar als het museum de tijd krijgt om daar naartoe te groeien. Het opbouwen van een nieuw museum, een netwerk, bekendheid en een geolied team kost tijd.

Bezoekersaantallen 12 april t/m dec. 2019
verdeeld naar categorieën:

Activiteit	Aantal bezoekers
Regulier	4137
Publieksactiviteiten	2969
Educatie	4331
Zakelijk	285
Totaal	11722

2 | TENTOONSTELLINGEN

In 2019 waren er drie tentoonstellingen in het museum te zien: de tijdelijke tentoonstelling **'Dit zijn wij'**, over generaties en alles wat ze delen; de semipermanente tentoonstelling **'...en wie ben jij?'**, over jou en je identiteit en de pop-up fototentoonstelling **'#heerlijkgenieten'**.

'Dit zijn wij!'

De tentoonstelling 'Dit zijn wij!' gaat over generaties. Dus over iedereen. Mensen zijn gevormd door hun opvoeding en omgeving. De tijd waarin men volwassen wordt, tussen het 15de en 25ste levensjaar, is daarbij bepalend. Men groeit met elkaar op in dezelfde generatie. Samen maken mensen ingrijpende gebeurtenissen mee, zoals een aanslag of een crisis. Of belangrijke vernieuwingen, zoals de opkomst van internet. Hoogtepunten in mode, muziek en televisie worden gedeeld. Hoe er wordt omgegaan met vrijheid, gelijkheid, respect en liefde neemt iedereen mee in het verdere leven. Die tijdgeest bepaalt voor een groot deel ieders blik op de wereld nu. Wat heeft ons gevormd? Waarom reageren we soms hetzelfde en soms juist anders? Begrijpen we elkaar? In deze tentoonstelling komen bezoekers erachter.

In de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' ontdekken bezoekers wat de Babyboomers gemeen hebben met de Millennials en waarom de Stille generatie helemaal niet zo stil is. De tentoonstelling presenteert de iconen van alle generaties, van het Tientje van Lieftinck tot het korset dat Anita Doth droeg in de videoclip 'No Limit'. Bezoekers spelen een retrogame op een ouderwetse Arcademachine en ontdekken wat de kredietcrisis te maken heeft met Flippo's. Kunst van Ferdi tot Karel Appel en indringende foto's van Ron Haviv maken het tijdsbeeld compleet. In de 'Generatiequiz' komen bezoekers er achter in welke generatie men thuishoort en in 'De Glazen Bol' kunnen zij meebepalen wat een passende naam is voor de jongste generatie. Kinderen kunnen zich uitleven met de 'Dit zijn wij-route'.

'...en wie ben jij?'

Graag leren we onze bezoekers kennen. Op de tweede verdieping hebben we daarom een tentoonstelling gerealiseerd met zeven paviljoentjes over mensen en hun identiteit. Daarin ontdekken bezoekers wat zij belangrijk vinden in het leven.

Wie je bent en hoe je doet, dat noemen we identiteit. Vaak wordt gezegd dat je identiteit het resultaat is van je opvoeding en je omgeving: nature, nurture. In de tentoonstelling 'En wie ben jij?' laten we bezoekers op een vrolijke manier nadenken over wat maakt dat je bent wie je bent. Dat kunnen wel 100 dingen zijn. Wij hebben er zeven uitgekozen. De voorbeelden komen uit Zoetermeer. Alle nieuwe bewoners namen een heel leven mee. Nergens kwam in zo'n korte tijd zoveel variatie aan meningen, inzichten en overtuigingen bij elkaar. Deze laten we zien en horen in deze tentoonstelling over jou en je identiteit. Bezoekers kunnen zelf aangeven of zij zich hierin herkennen, of juist niet. Bezoekers komen er bijvoorbeeld achter wat er nodig is voor hen om zich ergens thuis te voelen. In een quiz ontdekken ze welke religieuze of spirituele uitspraak het beste bij hen past. In een grote vitrine te midden van de tentoonstelling vinden bezoekers voorwerpen uit de Zoetermeerse geschiedenis die verwijzen naar de thema's in de paviljoentjes.

#heerlijkgenieten'

In de pop-up tentoonstelling '#heerlijkgenieten' zijn foto's te zien van Jan Dirk van der Burg, Fotograaf des Vaderlands en geboren en getogen in Zoetermeer. De foto's zijn een selectie uit de serie #heerlijkgenieten voor Volkskrant Magazine waarvoor de fotograaf Nederland afreist om mensen en hun liefhebberijen vast te leggen.

'Humans of The Hague'

Geïnspireerd door het populaire blog 'Humans of New York' van Brandon Stenton gingen wereldwijd honderden fotografen de straat op om anderen te leren kennen. Zo ook Thomas Cytrynowicz die het blog 'Humans Of The Hague, Haaglanden and South Holland' startte. Museum De Voorde heeft in 2019 zijn Facebookpagina overgenomen en een selectie van de portretten op het scherm in de tentoonstelling '... en wie ben jij?' getoond. Vanaf juli 2019 nam KABK-studente Lillianne Kuijt het stokje van Cytrynowicz over. Ze portretteerde mensen en sprak hen over hun drijfveren, wensen en dromen. De portretten kregen een plek op de Facebookpagina en in een slideshow in het museum.

Afsluiting van het Rembrandtjaar

Ter gelegenheid van de afsluiting van het Rembrandtjaar plaatsten musea in heel Nederland Rembrandt in de schijnwerpers. Museum De Voorde zette Rembrandt in de spotlights door het Rembrandtjaar ludiek af te sluiten. Het museum toonde vanaf 12 december het unieke kunstwerk 'De Nachtwacht' door kunstenaar Peter Riezebos. Dit indrukwekkende kunstwerk is 4 bij 2.80 meter groot en een ode aan een van de bekendste kunstwerken van de wereld. In zijn Nachtwacht verbindt Riezebos op onnavolgbare wijze het beroemdste werk van Rembrandt met de huidige tijd. Riezebos heeft de Nachtwacht in vier weken tijd in Paleis Soestdijk geschilderd in neo-expressionistische stijl. Het is een hedendaags eerbetoon. Riezebos over zijn Nachtwacht: 'Het iconische werk van Rembrandt in een modern jasje, met een knipoog naar het verleden en de toekomst.'

Waardering

Bezoekers waarderen de tentoonstellingen zeer. De verblijfsduur van bezoekers ligt rond de anderhalf tot twee uur. Opvallend is het aantal bezoekers dat aangeeft terug te willen komen. Aanvankelijk zou de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' tot april 2020 te zien zijn. De tentoonstelling is verlengd tot en met augustus 2020.

Project STOER

In 2019 is een start gemaakt met het schrijven van tentoonstellingsplannen voor het project STOER. In oktober is gestart met het indienen van aanvragen bij fondsen om de financiering van het project rond te krijgen. Er is daarvoor ondersteuning gezocht bij een externe fondsenwerver. Eind 2019 werd door Fonds 1818 de eerste toezegging gedaan. Inmiddels hebben ook het Bank Giro Loterij Fonds en Cultuurfonds Zoetermeer toegezegd bij te willen dragen. Met dit project stelt Museum De Voorde de westerse definitie van stoer zijn ter discussie en onderzoekt het wat stoer anno 2020 betekent. Het doel is empowerment: stoer zijn, kan in vele vormen en maten.

3 | PUBLIEKSACTIVITEITEN EN ONTVANGSTEN

De publieksactiviteiten van Museum De Voorde hebben een belangrijke toegevoegde waarde: ze versterken niet alleen de aandacht voor de inhoud van tentoonstellingen, maar ze trekken ook bezoekers, versterken de samenwerking met andere organisaties en hebben een positieve uitwerking op het imago van het museum.

De randprogrammering in 2019 bood publieksactiviteiten, zoals speurtochten, een generatiequiz, lezingen en activiteiten Voorde Kids tijdens schoolvakanties en weekenden. Het aanbod is aangevuld met maatwerkpakketten voor bedrijven. Het museum heeft in 2019 in totaal **18** publieksactiviteiten georganiseerd.

Lezingen en cursussen

Ook externen wisten Museum De Voorde in 2019 te vinden voor hun lezingen en cursussen. Zo faciliteert het museum sinds september 2019 wekelijks cursussen kunstgeschiedenis i.s.m. de Vrije Academie en benaderde de organisatie federal het museum voor een lezingenreeks met sprekers zoals schrijfster en filosoof Stine Janssen. Bij de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' organiseerde het museum een tweetal interactieve lezingen. Op 24 oktober gaf Ton Vermeulen de boeiende lezing 'Vloeibaar Zoetermeer' over Zoetermeerse familiebedrijven. In deze lezing werd de tentoonstelling vanuit de ondernemerskant bekeken en met een Zoetermeerse blik. Ruud van Wijngaarden vertelde op 7 november levendig over de gepresenteerde muziek in de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' De deelnemers hingen aan zijn lippen tijdens de rondleiding door de verschillende generaties.

Activiteiten

Museum De Voorde organiseerde in 2019 diverse activiteiten voor verschillende doelgroepen, waaronder activiteiten op Moeder- en Vaderdag, een online actie op Opa- en omadag en verzorgden we het slotprogramma van de Vredeswandeling in het kader van de Week van de Vrede. Op 3 juni organiseerden we een Vrijwilligersmarkt met koffie en rondleidingen om vrijwilligers te enthousiasmeren om bij het museum te komen werken.

Rondleidingen

Uit de vrijwilligers is een sterke poule rondleiders opgezet die regelmatig rondleidingen geven en af en toe aan

museumlessen meewerken. De rondleiders hebben een interne training gekregen, verzorgd door gastdocenten met bepaalde expertises, zoals rondleidingen voor mensen met dementie en voor doven en slechthorenden. Daarnaast komt de groep regelmatig bij elkaar om onder leiding van de conservator de inhoudelijke kennis bij te houden en uit te breiden. In totaal zijn er **17** rondleidingen gegeven, zowel actief als participatief aan verschillende doelgroepen, waaronder *special needs* groepen, zoals rondleidingen voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Voorde Herinneringen

Museum De Voorde wil een fijne verblijfsplek zijn voor iedereen. Ook voor bezoekers die speciale aandacht nodig hebben. Daarom heeft het museum eind 2019 samen met ervaringsdeskundigen speciale 'Weet je nog WEL!-rondleidingen' ontwikkeld voor mensen met dementie. Zo kunnen mensen met geheugenproblemen in groepsverband een gezellig uitje beleven en herinneringen ophalen in een veilige en prettige omgeving. Er is een speciale groep rondleiders getraind om deze rondleidingen te geven. Naast de pilots zijn er in 2019 drie 'Weet je nog WEL!-rondleidingen' gegeven aan groepen van zorginstellingen in Zoetermeer.

VOORDE HERINNERINGEN

museumdevoorde.nl

MUSEUM de voorde

jou + mij | hier + nu

Museum De Voorde
Museum De Voorde in hartje Zoetermeer gaat over jou en mij, hier en nu. Over verbinding maken met jezelf, je buren, de mensen in de straat, de wijk en de stad. Waarin verschil je, wat heb je met elkaar gemeen? In onze tentoonstellingen belichten we verhalen, vragen, dilemma's, fascinaties en dromen. Tijdens onze activiteiten deel je herinneringen en meningen en leer je jezelf en anderen beter kennen. Onze thuisbasis is Zoetermeer en dat is niet voor niets. Juist hier, waar de Dorpsstraat uitgroeide tot de eerste groeikern van Nederland, is verbinding aan de orde van de dag.

Weet je nog WEL!
Speciaal voor mensen met dementie en hun naasten organiseert Museum De Voorde 'Weet je nog WEL!'-rondleidingen. Na de ontvangst met een kopje koffie/thee, maken we rustig kennis met elkaar. We bekijken herkenbare voorwerpen uit het dagelijks leven en halen herinneringen op. Daarna gaan we, in een prettig tempo, het museum bekijken. Het is een gezellig uitje, waarbij de focus ligt op de jaren 50, 60 en 70. De rondleidingen zijn overzichtelijk en duidelijk.

Kosten: € 8,50 (incl. koffie/thee, entree museum en speciale rondleiding)
Duur: 60 min.
Data: 11 maart, 8 april, 27 mei, 24 juni, 8 juli, 5 augustus
Tijd: 10:30 - 11:30 uur

Postzegel-munten taxatiedag

Voor liefhebbers van oude munten, postzegels, bankbiljetten, oude Ansichtkaarten, goud, zilver en sieraden organiseerde Museum De Voorde in samenwerking met Heritage Auctions Europe een taxatiedag op dinsdag 21 mei. Wie deze dag zijn of haar stukken deskundig wilde laten beoordelen, kon zonder afspraak terecht in Museum De Voorde. Wegens groot succes is op 17 december een tweede taxatiedag georganiseerd.

Eerste huwelijksfeest in Museum De Voorde

Het Museumplein van het museum is bij uitstek geschikt voor een stijlvolle ceremonie middenin het Stadshart tot maximaal 70 gasten. Zo mochten we op 30 augustus het eerste bruidspaar welkom heten dat in Museum De Voorde hun receptie wilde organiseren. Het werd een bijzondere middag met een dankbare bruid en bruidegom.

Zakelijke ontvangsten

Het Museumplein aan het Stadshuisplein en het Gesprekplein op de tweede verdieping van ons museum zijn tevens geschikt voor vergaderingen, presentaties, kleinschalige congressen, netwerkevent en inspiratiesessies. Het Museumplein is zelfvoorzienend met een eigen ingang, garderobe en gender neutrale wc's en is uitgerust met een 84 inch beeldscherm, wifi, theaterverlichting en speakers. Het Gesprekplein heeft een digibord en is ideaal voor gebruik tijdens museumlessen.

Het Museumplein is in 2019 in totaal **23** keer gehuurd door bedrijven en instellingen, zoals het Ministerie van VWS en het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Gebarentaal

Om ook onze slechthorende en dove bezoekers zo gastvrij mogelijk te kunnen ontvangen, hebben alle medewerkers en vrijwilligers op 30 september een basiscursus Nederlandse gebarentaal gevolgd. Deze cursus zal het museum jaarlijks herhalen. Tijdens de bijeenkomst is een naamgebaar voor Museum De Voorde bedacht, dat het verbindende karakter verbeeldt.

4 | EDUCATIE

De eerste maanden van 2019 stonden in het teken van de verbouwing en inrichting van het nieuwe museumgebouw aan het Zuidwaarts te Zoetermeer. Museumlessen voor het primair en voortgezet onderwijs werden in deze periode op de scholen verzorgd.

In totaal heeft het museum in 2019 **4.331** leerlingen bereikt. Daarnaast heeft het museum een programma ontwikkeld voor vierdejaarsstudenten van de Reinwardt Academie en heeft het Taal-Cultuurlessen voor nieuwkomers uitgevoerd.

Educatieve aanbod

Het educatieve aanbod bestond in 2019 uit educatie gericht op *lifelong learning* in school- en organisatieverband. Zo heeft het museum projecten aangeboden voor het primair onderwijs, zoals de Leerlijn Erfgoed, Kunstmenu, aanbod gericht op tentoonstellingen, brede schoolactiviteiten en expertisebijeenkomsten voor leerkrachten. Daarnaast heeft het museum projecten aangeboden voor het voortgezet onderwijs waarbij het aanbod was gericht op de tentoonstellingen en maatschappelijke en snuffelstages. Op aanvraag werden er lessen op maat gegeven.

Alle educatie was gebaseerd op de kernwaarden: onderzoeken, inleven, begrijpen, uitdagen, stimuleren en duiden.

Primair Onderwijs

In 2019 was Museum De Voorde partner in het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Hiervoor is eerder de doorgaande leerlijn Erfgoed ontwikkeld. De lessen in de leerlijn werden continu ge-update en bovendien regelmatig op maat gemaakt, passend bij verschillende onderwijsvisies, curricula, projecten en leeftijden.

Daarnaast werkte het museum in het voorjaar mee aan de Brede School activiteiten van de VVE-scholen. Gedurende het hele jaar verzorgde Museum De Voorde tevens lesprogramma's via het Kunstmenu. Hiervoor werden twee nieuwe lessen ontwikkeld: de les 'Hoe zit 't?' voor op locatie en de les 'Zuidwaarts... Mars!' in het museum.

Tenslotte heeft het museum twee lesprogramma's ontwikkeld bij de tentoonstelling 'Dit zijn wij!'. Een programma voor groep 1-2, getiteld 'Kunst met Kleuters' en een programma voor groep 7-8, getiteld 'Dit zijn wij!'.

Lessen en projecten op maat

Begin 2019 werden door een museumdocent lesprogramma's op maat uitgevoerd voor de taalklassen van basisschool De Meerpaal. Deze lessen focusten zich op het leren kennen van de nieuwe omgeving van de deelnemers en op taalontwikkeling.

In 2019 zijn de eerste stappen gezet voor het ontwikkelen van een leerlijn op maat voor SBO De Muskietier, een school voor kinderen met ASS. De eerste lessen worden uitgevoerd in de loop van 2020. De leerlijn bestaat uit prikkelarme programma's op school en in het museum.

In het voorjaar en najaar van 2019 hebben twee scholen een projectweek rondom lokaal erfgoed georganiseerd, namelijk De Oranjerie en Het Palet. Museum De Voorde heeft geadviseerd over de organisatie ervan en lesprogramma's op maat uitgevoerd gedurende de projectweken.

Naar aanleiding van een vraag van basisschool De Jacobsvlieder heeft het museum de lessenserie WII(K) ontwikkeld voor groep 8 van deze school. De lessenserie focust zich op het persoonlijk erfgoed van de leerlingen en het meer thuis voelen in de eigen wijk. Aanleiding was de sloop en renovatie van de wijk waar de school staat. De leerlingen op de school, waarvan een aantal een vluchtachtergrond heeft, voelden zich steeds minder thuis in

deze omgeving waar destructie aan de orde van de dag is. De lessenserie richtte zich op het 'omkeren' van dit gevoel.

Leerkrachten

Op 30 januari 2019 was Museum De Voorde mede-organisator van de jaarlijkse Cmk-Inspiratiemiddag voor leerkrachten met als thema Wetenschap en Techniek. Daarnaast vond er overleg plaats met leerkrachten en icc-ers in verband met voorbereidingen en aanpassingen van lessen en projecten op maat.

Educatieflyer

In het voorjaar van 2019 werd de educatieflyer voor het nieuwe schooljaar voorbereid, vormgegeven en gepubliceerd op de website van het museum en op www.cultuuropschool.nl. Ook is de flyer in het voorjaar en najaar naar alle schooldirecties en icc-ers verstuurd.

Kinderroutes en familieactiviteiten

De kinderroute door de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' – voor individuele kinderbezoeken – werd voor de opening van het museum ontwikkeld en enthousiast ontvangen. Daarnaast is in de kerstvakantie de familiespeurtocht 'Generatie Switch' ingezet. Museum De Voorde heeft een programma voor een kinderfeestje ontwikkeld, dat kan worden afgenomen door particuliere bezoekers.

Kunstworkshops

In de zomer-, herfst- en kerstvakantie van het basis-onderwijs heeft Museum De Voorde elke woensdagmiddag een kunstworkshop georganiseerd. De workshops vonden plaats in de tentoonstellingen 'Dit zijn wij!' en #heerlijkgenieten en op het Museumplein. Hierbij werd eerst in de tentoonstelling onderzoek gedaan naar een bepaald thema, waarna de kinderen op het Museumplein zelf creatief aan de slag gingen.

De kunstworkshops, evenals het eerder genoemde kinderfeestje, worden indien mogelijk verzorgd door een toegewijde groep educatie-vrijwilligers.

Voortgezet Onderwijs

Museum De Voorde bood in 2019 twee lesprogramma's aan voor het voortgezet onderwijs. Beide programma's vonden plaats in de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' Hiermee bereikte het museum **547** leerlingen.

Beroepsopleidingen

Museum De Voorde heeft zich in 2019 op twee manieren gericht op leertrajecten voor studenten. Ten eerste heeft het museum een programma georganiseerd voor vierdejaars studenten van de Reinwardt Academie. Ten tweede heeft het museum een begeleidingstraject uitgevoerd voor een studente aan de opleiding Kunst en Economie in Utrecht (HKU).

Volwasseneneducatie: Taal-cultuurlessen

Na de opening het museum is begonnen met het aanbieden van Taal-Cultuurlessen voor nieuwkomers, in samenwerking met het DigiTaalhuis. In totaal hebben **29** mensen deelgenomen.

5 | PARTNERS

Museum De Voorde ontwikkelt tentoonstellingen en publieksactiviteiten – uiteraard binnen de eigen missie en visie – vanuit de belangen van de stad. Dit doen we niet alleen. In 2019 hebben we samengewerkt met inwoners, ondernemers, politici, ambtenaren, andere culturele instellingen, fondsen, sponsors, maatschappelijke organisaties en scholen.

Zo is het museum in gesprek gegaan met fondsen, zoals Stichting Doen en Fonds 1818, over mogelijke bijdragen aan tentoonstellingen en publieksactiviteiten en over het Project STOER.

Trots is het museum op de mooie woorden van Irene Davids, projectadviseur Fonds 1818, d.d. 9 oktober 2019:

Museum De Voorde is in zijn ontwikkeling van klein stadsmuseum naar een modern, professioneel museum gevolgd en gesteund door Fonds 1818. Ons Fonds waardeert het museum om de creatieve manieren waarop steeds gezocht wordt naar betrokkenheid van alle Zoetermeeders bij hun eigen leefomgeving. Ook staat het museum altijd open voor samenwerking, hetgeen resulteert in vernieuwende, aantrekkelijke en leerzame tentoonstellingen voor jong en oud. 'Project STOER' richt zich, onder meer door de rand-programmering, op kwetsbare jongeren die in aanraking zijn (geweest) met jeugdzorg. Maar het thema stoerheid is belangrijk voor alle jongeren, op school en daarbuiten, terwijl binnen gezinnen de voorbeeldrollen van mannen en vrouwen steeds vager worden. De tentoonstelling is interactief en nodigt uit tot nadenken en discussie. Fonds 1818 hoopt dat deze tentoonstelling het museumbezoek door gezinnen met kinderen en jongeren stimuleert. Een bezoek aan deze tentoonstelling en deelname aan de activiteiten daaromheen kunnen bijdragen aan het zelfvertrouwen van eenieder die worstelt met genderrollen, prestatiedrang en keuzestress die voortkomen uit de maatschappelijke norm van stoer moeten zijn.

Ook hebben we maatschappelijke organisaties gevonden, zoals Stichting Piëzo, Stichting Jeugd Formaat en Buurtwerk Team Zoetermeer die in 2020 met ons willen samenwerken aan het realiseren van onze tentoonstellingen en publieksactiviteiten.

Stichting Vrienden van het Stadsmuseum Zoetermeer

Stichting Vrienden van het Stadsmuseum Zoetermeer leidde in 2018 en in 2019 een slapend bestaan. Wel kreeg Museum De Voorde ondersteuning van de stichting in de vorm van een bijdrage voor de aanschaf van een museumbakfiets ten behoeve van het reizen langs de scholen voor het geven van museumlessen op locatie.

Het bestuur van de stichting en de directeur-bestuurder van Museum De Voorde hebben in goed overleg besloten de stichting op te heffen. Daartoe zal in de loop van 2020 een afscheid worden georganiseerd. Het bestuur van de stichting heeft de ambitie uitgesproken om bij te dragen aan het oprichten van een nieuwe actieve businessclub die wezenlijk bijdraagt aan de doelstellingen van Museum De Voorde.

Verbond van De Voorde

Lokaal draagvlak is belangrijk. Daarom heeft het museum een programma gezet voor een netwerk van ambassadeurs, die de verbindende kracht van het museum een warm hart toedragen, dit breed willen uitdragen en het museum financieel of anderszins willen ondersteunen. De ambassadeurs worden verenigd in het 'Verbond van De Voorde.' Zij maken in de toekomst de tentoonstellingen en publieksactiviteiten van het museum financieel mede mogelijk en zorgen dat het museum kan blijven groeien.

6| DEELNAME BIJENKOMSTEN

De directeur-bestuurder en/of medewerkers van Museum De Voorde hebben deelgenomen en/of bijgedragen aan verschillende bijeenkomsten, zoals:

- Ledenvergaderingen van de Nederlandse Museumvereniging (NMV) op 27 mei in het Kröller-Müller Museum en op 25 november in Naturalis. Die dag namen de leden tevens afscheid van toenmalig NMV directeur Siebe Weide.
- Directie-overleggen over de Cultuurvisie 2030 en meer samenwerken in de toekomst.
- Werkgroep sessies Cultuurvisie 2030 op 6 juni, 13 juni, 20 juni, 25 juni, 4 juli en 26 november op verschillende locaties.
- Symposium 'Kracht van Kunst' in het CKC & Partners op 17 juni.
- Werkgroep '75 jaar Vrede' in het CKC & Partners op 18 juli.
- Deelname UIT-markt Zoetermeer op 14 september.
- Bijeenkomst 'Maatschappelijke relevantie Musea en Politiek' i.s.m. het Erfgoedhuis Zuid-Holland op 30 september in Museum De Voorde.
- Bijdrage aan de Alzheimer avond in het CKC op 19 september met een pitch van de conservator voor de 'Weet je nog WEL!' rondleidingen.
- Organisatie eindprogramma voor de Vredesweekwandeling in het museum i.s.m. ILOZ.
- Organisatie 55-plusmarkt in het Forum op 24 sept. i.s.m. CKC, Bibliotheek en ouderenorganisaties.
- Kinderboekenweekfestival op 5 november in Bibliotheek Zoetermeer.
- Presentatie 'WeArePublic' i.s.m. Cultuurfonds Zoetermeer op 5 november in Museum De Voorde.
- Netwerkbijeenkomsten georganiseerd door Floravontuur, Zoetermeer Promotie door aangegaan lidmaatschap in het najaar van 2019.
- Nationale VO-dag van het LKCA (Landelijk Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst) op 26 november in Hilversum.
- Deelname congres 'Kunst voor de eeuwigheid' in Amersfoort op 2 december.
- Werkbezoek Minister-president Mark Rutte aan Zoetermeer op 11 december.

7| COLLECTIE

Collectie

Museum De Voorde beheert een unieke collectie Populair Design. De voorwerpen, met een focus op de periode van de jaren 50 tot nu, staan symbool voor de ontwikkelingen in Nederland. Daarnaast beheren we een collectie met voorwerpen die de geschiedenis van Zoetermeer vertegenwoordigen. Deze collectie wordt vooral gebruikt voor educatieve doeleinden en wordt ingezet als context om het grotere verhaal van Nederland – en Zoetermeer in het bijzonder – te vertellen. In totaal zijn circa **6000** voorwerpen, verdeeld over 4599 objectnummers.

Collectievorming

In 2019 is het beleid voor het opnemen van objecten in de collectie verscherpt. In 2019 heeft Museum De Voorde **189** objecten uit legaten en schenkingen aanvaard en zijn **49** objecten aangekocht ten behoeve van de tentoonstelling 'Dit zijn wij!'. De objecten zijn door een vrijwillige collectiemedewerker beschreven en geregistreerd.

Bijzondere schenking

In augustus mochten wij een bijzondere schenking ontvangen van de familie Schroor uit de nalatenschap van hun geliefde zus en tante Victorine. Zij en haar man Aart hadden oog voor vormgeving en detail. In de jaren 50 lieten ze hun nieuwe woning inrichten volgens het advies

van de Stichting Goed Wonen. Het resultaat was een modern huis vol lichte en functionele meubels. Bijzonder is dat alle documentatie bewaard is: van reclames tot facturen en als kers op de taart een gedetailleerd kasboek vol persoonlijke aantekeningen. Zo kwam de geplande ruige mat bij de balkondeur te vervallen, want dat was volgens Victorine toch maar een stofnest.

Registratie van de collectie

Aan het collectieteam is een nieuwe vrijwilliger toegevoegd, die zich bezighoudt met de collectiefotografie en de verwerking daarvan in het museumregistratiesysteem. Museum De Voorde is overgestapt van het reguliere Adlib-registratieprogramma naar de versie met opslag in de Cloud: Axiell Collections.

Bruiklenen

Het museum heeft **326** langdurige bruiklenen in beheer.

Ten behoeve van de tentoonstelling 'Dit zijn wij!' heeft het museum een vijftal kunstwerken in tijdelijk bruikleen. De kunstwerken zijn in bruikleen gegeven door Stedelijk Museum Schiedam, Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Museum 't Valkhof, Herman Brood Museum & Experience en kunstenaar Vincent Mock.

Naast de kunstwerken zijn er voor 'Dit zijn wij!' iconische objecten uit de generaties geleend bij particulieren en het Amsterdam Museum, Stg. Medisch Farmaceutisch Museum De Griffioen, het Bakkerij- en IJsmuseum, de AIVD, het Nationaal Veiligheidsinstituut, het Hash Marihuana & Hemp Museum en het Nationaal Videogame Museum.

Ten behoeve van de tentoonstelling '...en wie ben jij?' heeft het museum twee werken in bruikleen genomen van een verzamelaar van het werk van kunstenaar Peter Riezebos.

Voor de afsluiting van het Rembrandtjaar heeft Museum De Voorde 'De Nachtwacht' door Peter Riezebos in

tijdelijk bruikleen genomen om ook in Zoetermeer aandacht aan dit bijzondere jaar te geven.

Depot

In de zomer van 2019 heeft de verhuurder van het externe depot 'de Stal' een nieuw dak op het depot geplaatst en zijn alle wanden extra geïsoleerd. Dit heeft een positieve invloed op de stabiliteit van het binnenklimaat. Collectieonderdelen worden nu onder gunstigere omstandigheden bewaard dan voorheen.

Ook heeft er een opruim- en herplaatsactie plaatsgevonden die het behoud van de objecten in het depot ten goede komt.

In het depot staat momenteel circa **80%** van de objecten. In de tentoonstellingsopstellingen en het open depot in de entree van het museum circa **20%**.

Klimaat

Museum De Voorde is gesitueerd in een verbouwd gebouw dat voorheen geen museale functie had. Vanwege de fysieke omstandigheden is een stabiel binnenklimaat een uitdaging gebleken. In 2019 zijn **6** dataloggers aangeschaft om de klimaatcondities goed te controleren en vervolgens zo goed als mogelijk bij te sturen.

Onderzoek

Voor het project STOER is in 2019 gestart met een onderzoek naar wat men beschouwt als typische mannendingen en typische vrouwendingen. Het onderzoek is opgezet in samenwerking met de Reinwardt Academie, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Collectiebeleidsplan

In de eerste helft van 2019 is het 'Collectiebeleidsplan Museum De Voorde 2020-2024' voltooid. Hierin staat een overzicht van de omvang en samenstelling van de collectie en het collectiebeleid uitgewerkt in concrete plannen voor de komende jaren.

8 | MARKETING EN COMMUNICATIE

Aan media-aandacht heeft het museum in de eerste tijd na de opening geen gebrek gehad. Museum De Voorde verscheen in vele berichten, waaronder op televisie en in landelijke kranten.

Vanaf de opening van het museum hebben we actief ingezet op diverse sociale media campagnes, zoals de actie 'Populair-Design-Dinsdag' met iedere dinsdag een presentatie van een object uit de Collectie Populair Design. De actie werd goed ontvangen.

Volgers op sociale media december 2019:

Sociale media	Volgers
LinkedIn	89
Facebook	951
Instagram	398
Twitter	1215
Totaal	2653

Onze website werd in 2019 in totaal ruim 24.800 keer bezocht.

Doelgroepen

Museum De Voorde richt zich in het aanbod met name op families met (klein)kinderen, het onderwijs en *special needs* groepen. Daarnaast ook op zakelijke groepen en 45-plussers met een Museumkaart uit het hele land met interesse in nationale thema's.

Museum De Voorde wil generaties verbinden en het onderlinge begrip vergroten. Daarom richten we ons bij families op drie generaties: opa's en oma's, ouders en kinderen van 5 tot en met 14 jaar.

Onze tentoonstellingen sluiten goed aan bij de leerdoelen in het primair en voortgezet onderwijs. Bovendien is de missie van het museum - ervaren wie we zijn en waarom we de keuzes maken die we maken - bij uitstek geschikt voor opgroeiende kinderen en jongeren. De lessen in het museum zijn een verrijking naast het onderwijsaanbod op school.

Museum de Voorde stimuleert sociale cohesie en begrip voor elkaar. Daarbij past het om ons te richten op *special needs* groepen, zoals nieuwe Zoetermeeders, mensen met dementie, doven en slechthorenden en jongeren die zorg ontvangen.

Voor zakelijke groepen, zoals familiebedrijven biedt Museum de Voorde interessante mogelijkheden voor een inhoudelijke invulling van een bijeenkomst, team-buildingssessie of uitje.

9 | ORGANISATIE

Mensen maken de organisatie van Museum De Voorde. Het museum heeft belang bij competente en betrokken medewerkers. De medewerkers hebben belang bij een prettige, inspirerende werkplek, waarin ze hun eigen ambities en die van het museum kunnen verwezenlijken. Museum De Voorde stelt zich als doel een inspirerende en motiverende werkgever te zijn.

Van oud naar nieuw

De organisatie van Museum De Voorde kende in 2019 een overgang van oud naar nieuw. Oude en nieuwe medewerkers moesten aan elkaar wennen. Dat kostte tijd, maar het team is op de goede weg. Medewerkers raken steeds beter op elkaar ingespeeld.

Het museum heeft in de overgang van het oude naar het nieuwe museum veel van medewerkers gevraagd. Eigenlijk was er veel te veel werk te doen voor het aantal in te zetten uren.

Functies

De organisatie van Museum De Voorde bestond in 2019 uit de directie met daaronder een conservator, medewerker educatie, medewerker communicatie, facilitair coördinator, facilitair assistent, office manager, stagiaires en een grote groep vrijwilligers.

Stagiaires

Stijn Hulsegge (vierdejaars student Reinwardt Academie) rondde zijn stage af over de marketing en communicatie rondom community building en Fabienne van Rij (derdejaars student Kunst en Economie aan de HKU) startte op 3 september haar stage op het gebied van Communicatie en Fondsenwerving.

Vrijwilligers

Vrijwilligers vormen een wezenlijk onderdeel van de organisatie van Museum De Voorde. We hebben in 2019 ruim zeventig nieuwe vrijwilligers aan ons weten te binden. Het takenpakket en het ambitieniveau van Museum De Voorde maken vrijwilligers onmisbaar. De vrijwilligers zijn binnen diverse taakvelden werkzaam en hebben vaak

specifieke expertise die waardevol is voor de ontwikkeling van het museum. Op 13 juni organiseerde het museum een gezellige zomerborrel voor medewerkers en vrijwilligers. Op 4 november heeft het museum de medewerkers en vrijwilligers in het zonnetje gezet door hen op mee te nemen naar Amsterdam voor een rondleiding door Hermitage Amsterdam een boottocht door de grachten en een diner om het uitje mee af te sluiten.

Samenstelling bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur van de stichting bestond in 2019 uit directeur Sabine Huls. De RvT van Museum De Voorde bestond in 2019 uit:

- De heer Jan van den Berg
- De heer Johan Burger
- De heer Winfried de Coo
- Mevrouw Linda Mol
- Mevrouw Bernadette Paulissen
- De heer Jeroen de Veth (voorzitter)

De RvT is verantwoordelijk voor het toezicht houden op de stichting conform de Code of Cultural Governance (pas toe en leg uit) en de statuten van de stichting.

Trainingen

Om de medewerkers en vrijwilligers te stimuleren om zich doorlopend te ontwikkelen, organiseert Museum De Voorde regelmatig trainingen voor hen.

- 3 en 10 april: Training 'Gastvrij museum' voor alle vrijwilligers, door Francesca Estourgie, georganiseerd door het Erfgoedhuis Zuid-Holland in het kader van de cursusreeks 'Kennis is kracht'.
- 29 augustus: Basistraining 'Gebarentaal' voor alle medewerkers, door Wat Telt. Tijdens deze cursus hebben we o.a. met elkaar een naamgebaar voor Museum De Voorde bedacht.
- 11 juli: Cursus 'Wat is dementie?' voor de rondleiders, door Heleen van Dongen, Programmacoördinator Ontmoetingscentrum Carpe Diem.
- 13 augustus en 10 oktober: Training 'Dementievriendelijk museum' voor alle medewerkers, door 'Samen Dementievriendelijk', een initiatief van Alzheimer Nederland.

10 | FINANCIËN

In 2019 vielen de financiële resultaten van het museum tegen. Daarom hebben we in opdracht van de Gemeente Zoetermeer eind 2019 het Verbeterplan 'Van veelbelovend naar succesvol' opgesteld, waarin we maatregelen hebben benoemd om naast de gemeentelijke subsidie ook voldoende eigen inkomsten te genereren en een weerstandsreserve op te kunnen bouwen en waarbij minimaal 25.000 mensen het museum bezoeken.

De maatregelen zijn gericht op het versterken van de organisatie, het intensiveren van de marketing, communicatie en promotie en intensief samenwerken met andere partijen. Daarnaast ook op het trekken van meer bezoekers door meer aantrekkelijke publieksactiviteiten te organiseren en het uitbreiden van educatie voor scholen. Ook het aanboren van de zakelijke markt, via arrangementen voor bedrijven en particulieren heeft prioriteit in komende jaren.

Museum De Voorde sluit 2019 af met een negatief resultaat van € 262.444,-. Dit negatieve jaarresultaat is ontstaan door hogere kosten en tegenvallende inkomsten. De hogere kosten zijn met name veroorzaakt door de realisatie van de openingstentoonstelling 'Dit zijn wij!' Deze kosten waren eenmalig.

Minder inkomsten door Museumkaart

Meer bezoekers dan verwacht komen met de Museumkaart (MK). Daar verdient het museum minder aan dan aan vol betalende bezoekers. Een bezoeker met MK levert circa € 5,10 op, tegenover € 8,50 voor een bezoeker die het volle tarief betaalt.

Geen terrassen

In de exploitatiebegroting 2019 waren inkomsten uit terrasexploitatie opgenomen. Door de sloop- en renovatiewerkzaamheden van de voormalige stadhuis-toren naast het museum en de plannen van de Gemeente Zoetermeer om een woontoren naast het museum te bouwen, is het de komende jaren onmogelijk hier een terras te exploiteren. Het museum heeft hierdoor in 2019 inkomsten misgelopen die wel waren begroot.

Minder bezoekers door afsluiting Zuidwaarts

Het Zuidwaarts – de straat waar het museum aan is gelegen – is tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden van de voormalige stadhuis-toren gedurende doorde-weekse dagen aan een kant afgesloten. Hierdoor is het museum slecht te bereiken en loopt het voorbij-gangers mis die het museum ongepland bezoeken. Door publieksonderzoek weten we dat het gaat om circa 15% van onze bezoekers.

Vanwege het verwachte tekort heeft het museum aan de kostenkant in 2019 reeds ingegrepen. Zo zijn de personeelslasten naar beneden bijgesteld en heeft het museum de openingstentoonstelling 'Dit zijn wij!' verlengd. Niet alleen wegens kostenbesparing maar ook omdat de verwachting is dat met de juiste marketingstrategie meer bezoekers getrokken kunnen worden. Ook wil het museum in zijn algemeenheid zwaarder inzetten op marketing, omdat het van mening is dat het museum nog relatief onbekend is.

Subsidie

In 2019 heeft Museum De Voorde een subsidie ontvangen van € 631.686,- voor de volgende activiteiten en prestaties:

- inzetten gebouw, collectie en personeel t.b.v. programma's onderwijs, vergroten zelfredzaamheid en participatie, vrije tijd;
- organiseren van tentoonstellingen en bijeenkomsten, voorlopige titel: 'Dit zijn wij!'
- ontwikkeling van het nieuwe museum, zodanig dat er een toekomstbestendig nieuw museum ontstaat met: een sluitende businesscase vanaf 2019; het eerste jaar minimaal 25.000 bezoekers; inhoudelijke verschil makende expo's over lifestyle en identiteit in het Nederlandse landschap en een educatief aanbod voor scholen.

25% van de subsidie vloeit weer terug naar de Gemeente Zoetermeer in de vorm van huurpenningen.

Aan de prestatie om het eerste jaar minimaal 25.000 bezoekers aan te trekken heeft het museum helaas niet kunnen voldoen. Deels omdat het maar 8,5 maand open was. Deels door de hierboven beschreven tegenlagen inzake terras en afsluiting. Deels door personele omstandigheden (ziekte, lagere bezetting en geen geschikte marketing-communicatiecapaciteit) is er onvoldoende capaciteit voor de randprogrammering, fondsenwerving en marketing van het museum geweest. En deels omdat het museum in de startup fase zat en nog relatief onbekend is.

Cultuurvisie 2030 Gemeente Zoetermeer

In het kader van de te realiseren Cultuurvisie 2030 was het museum in 2019 nauw betrokken bij een uitgebreid samenspraaktraject, waarin de volgende vraag centraal stond: hoe arrangeren we zo goed mogelijk uitdagende culturele ontmoetingen voor alle inwoners en bezoekers in Zoetermeer?

Vanuit deze visie is het onder andere de wens van de Gemeente Zoetermeer om de culturele basis die de zes grote culturele instellingen in Zoetermeer vormen (theater, bibliotheek, poppodium, centrum voor de kusten, beeldend centrum en museum) vorm te geven door een meerjarensubsidie voor deze instellingen door te voeren en een convenant af te sluiten waarin gezamenlijk gewerkt kan worden aan thema's in de stad. Een hoopvolle ontwikkeling.

Colofon

redactie: Museum De Voorde

ontwerp: me studio

fotoverantwoording: Mike Bink, Richard Jetten, Jan Dirk van der Burg, Maaike Gudde

Museum De Voorde

Zuidwaarts 2
27711 HA Zoetermeer
Nederland
Tel. 079-3164735

www.museumdevoorde.nl